

Research Article

The study of Silat Gayunh Performance for supporting The sustainable tourism (A case study in Krabi and Phuket Province)

Chanaporn Sangngam *

Faculty of Education Phuket Rajabhat University Phuket 83000, Thailand

Abstract

The study of Silat Gayunh Performance for supporting The sustainable tourism (A case study in Krabi and Phuket Province). The research methodology that use in this research is ethnomusicology. The purpose of this study are for collecting Silat Gayunh Performance in Phuket and Krabi Province, then analyzing the similarity and differences of Silat Gayunh Performance in both area and suggesting how to support tourism. The study found that Silat Gayunh Performance in Rawai Beach in Phuket Province, where the immigrant fishermen inhabiting and bring the culture with them. In Krabi Province, in Ramad village, Koh-Klang Subdistric, Lanta district, the performance was inherited from Saton Province, which the knower learned and bring back to their village. The main performance patterns are similar, but some the difference patterns are because of context area. The costume in Krabi Province is more fancy and beautiful than Phuket Province. The instruments are similar, but in Phuket Province is adding Krab to be a rhythm instrument. The suggestions for supporting tourism is focused on the community, so the community can participate with government for sustainable tourism development.

Keywords: Silat Gayunh, Phuket Province, Krabi Province, Tourism, South of Thailand, Local Performance, Fishermen

*

Corresponding authors:

Chanaporn Sangngam E-mail: Chanaporn.s@pkru.ac.th

Received: 18 June 2020,

Revised: 15 December 2020,

Accepted: 16 December 2020

บทความวิจัย

ศึกษารวบรวมการแสดงศิลปะกาหยง เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่)

ชนาพร แสงงาม*

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต 83000

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องศึกษารวบรวมการแสดงศิลปะกาหยง เพื่อหาแนวทางการส่งเสริม การท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน (กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่) เป็นวิจัยที่ใช้ระเบียบ วิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมการแสดงศิลปะกาหยงที่มีในจังหวัดภูเก็ต และจังหวัดกระบี่ ศึกษารูปแบบการแสดง ของทั้งสองพื้นที่ มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อหาแนวทางที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป ผลการวิจัยพบว่าการแสดงศิลปะกาหยงจังหวัดภูเก็ตพบบริเวณหาดราไวย์ซึ่งเป็นที่อาศัยของกลุ่มชาวเลที่มีการอพยพมาตั้งรกรากและนำวัฒนธรรมการแสดงติดมาด้วย ส่วนในจังหวัดกระบี่ อยู่บริเวณหมู่บ้านรำหามาด ตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากจังหวัดสตูลโดยผู้รู้ไปเรียนมา และนำมาเผยแพร่ต่อภายในหมู่บ้าน จนเป็นการแสดงพื้นบ้าน ของหมู่บ้านรูปแบบการแสดงหลักๆ มีรูปแบบ คล้ายกัน อาจมีความแตกต่างกันเนื่องจากการปรับให้เหมาะสมกับบริบทในส่วนของ การแต่งกาย จังหวัด กระบี่ จะมีกระบวนการแต่งกายให้ เกิดความสวยงามมากกว่า จังหวัดภูเก็ต เครื่องดนตรีมีความคล้ายคลึงกัน แต่จังหวัดภูเก็ตมีการเพิ่มกรับเพื่อช่วยกำกับจังหวะให้มีความชัดเจน เพิ่มมากขึ้นแนวทาง การส่งเสริมการ ท่องเที่ยวจะเน้นไปที่ตัวชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมและมีการร่วมมือกันทางภาครัฐเพื่อส่งเสริมอย่างเป็น รูปแบบและมีการส่งเสริมในระยะยาว เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ศิลปะกาหยง, จังหวัดภูเก็ต, จังหวัดกระบี่, การท่องเที่ยว, ภาคใต้, การแสดงพื้นบ้าน, ชาวเล

* ผู้แต่งหลัก:

ชนาพร แสงงาม อีเมล: Chanaporn.s@pkru.ac.th

วันที่รับบทความ: 18 มิถุนายน 2563,

วันที่แก้ไขบทความ: 15 ธันวาคม 2563,

วันที่ตอบรับบทความ: 16 ธันวาคม 2563

บทนำ

ศิลปะพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ชาวบ้านสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้าน จิตใจของตนเอง และศิลปะพื้นบ้านมีความแตกต่างตามสภาพแวดล้อมในแต่ละสังคมโดยเฉพาะในประเทศไทย ศิลปะพื้นบ้านนั้นมีปรากฏให้เห็นอยู่ทุกภาคและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น วัฒนธรรมภาคใต้ในแถบฝั่งทะเลอันดามันจะได้รับอิทธิพลจากการละเล่นจากชาวมลายู เข้ามาประสมอยู่มาก เช่น สีละ ลิเกฮูลู มะโยง ลิเกป่า ดาระ ร่องเง็ง เป็นต้น ในความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างไทย พุทธ อิสลาม และกลุ่มคนจีน วิธีการดำเนินชีวิตของ คนทั้งสามกลุ่ม แม้ว่าจะมีแนวทางปฏิบัติตาม หลักคำสอนของศาสนาที่ต่างกัน แต่ในความต่างของศาสนา ทำให้สังคมของชาวใต้มีลักษณะทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์สะท้อนให้เห็นถึงการดำรงชีวิตของคนในสังคม ที่ชนบทร่วมประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาที่ต่างกันแต่สามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างสันติสุข จากประวัติศาสตร์และหลักฐานทางโบราณคดีพบว่าชาวอินเดียเป็นชาติแรกที่ได้เดินทางสู่คาบสมุทรมะนิลา ซึ่งเป็น ภูมิภาคภาคใต้ ของประเทศไทยมากที่สุด ชาวอินเดียเหล่านั้นได้นำเอาศาสนาพุทธ วัฒนธรรม ดนตรี และการแสดงที่ใช้เกี่ยวข้องกับศาสนา เชื้อ พิธีกรรม มีร่องรอยของความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน (Narongchai, 1995)

หากกล่าวถึงศิลปะการแสดงพื้นบ้านของชาวมุสลิมชนิดหนึ่งที่ เรียกว่า สีละ หรือ ซีละซึ่งเป็นศิลปะการแสดง ต่อสู้ป้องกันตัวอย่างหนึ่งของไทยมุสลิม ทำนองเดียวกับ คาราคัตตี ยูโด กังฟู หรือมวยไทย อิสลามภาคใต้ เรียก การต่อสู้แบบสีละ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

เกี่ยวกับ สีละ ดังที่ (Pornprasit, 2007) ได้ศึกษา เรื่อง วัฒนธรรม การบรรเลงดนตรีไทยภาคใต้และรวบรวมบทเพลงประจำ ถิ่นภาคใต้ ซึ่งแบ่งวัฒนธรรม การบรรเลงออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ วัฒนธรรมของชาวไทยพุทธ วัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิม และ วัฒนธรรมสำหรับประกอบ พิธีกรรม ซึ่งพบว่าในส่วนของสีละ(สีละ)จะพบในจังหวัดสตูล เป็นการรวบรวม หน้าทับกลองเท่านั้น ทำนอง เพลงไม่สามารถสืบค้นได้และกำลังจะสูญหายจึงควรมีการศึกษา และอนุรักษ์ วัฒนธรรมศิลปะการแสดงแขนงนี้ไว้

จะพบว่าการแสดงสีละการหยงของจังหวัด กระบี่และภูเก็ตนั้น เป็นการแสดงของกลุ่มมุสลิม เช่นเดียวกัน ทั้งสองจังหวัด เพียงแต่จังหวัดกระบี่นั้น อาจมีความแตกต่างจากจังหวัดภูเก็ตคือการแสดงสีละกาหยงมีการ อพยพมาจากจังหวัดสตูลซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือประเทศมาเลเซีย ส่วนการ แสดงสีละกาหยงในจังหวัดภูเก็ตได้รับอิทธิพลที่มีการผสมผสานทั้งใน ทางมลายูและทาง ตะวันตก

นับตั้งแต่โครงสร้างสังคมไทยเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้บทบาทของการแสดงสีละกาหยงที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต พื้นบ้านของผู้คนก็เริ่มหายไป จากเดิมในอดีตสีละกาหยงทำหน้าที่รับใช้สังคมในฐานะเป็นวงดนตรีการแสดง ประกอบพิธีกรรมและให้ความบันเทิง ในขณะเดียวกันกิจกรรมเหล่านี้ก็สามารถสร้างรายได้ให้กับนักดนตรีไปพร้อม ๆ กับการดำรงชีพด้วยการ ทำเกษตรกรรม การประมงควบคู่กันไป แต่เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลง ไปจากสังคมเกษตรก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรม มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่นำพาวัฒนธรรมจากภายนอก แพร่กระจายเข้าสู่สังคมชาวบ้าน ส่งผลให้วิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลง บทบาท

ของศิลปะกาหยงแต่เดิมเคยเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมต่าง ๆ เริ่มได้รับความนิยมน้อยลงพิธีกรรมเริ่มไม่มีนัยสำคัญต่อคนรุ่นใหม่มากนักผนวกกับ ค่าครองชีพที่สูงขึ้นส่งผลให้ขั้นตอนต่าง ๆ ของการแสดงในพิธีกรรมถูกลดทอนลงไปด้วย นักดนตรี นักแสดงเริ่มไม่มีงานทำ และหันไปประกอบอาชีพอื่นในที่สุด ในปัจจุบันนี้บทบาทของศิลปะเริ่มเลือนหายไป จากแหล่งเรียนรู้ในสังคมท้องถิ่นอีกครั้งกลุ่มคนที่สามารถเล่นและแสดงศิลปะกาหยงได้มีจำนวน ลดน้อยลง แม้จะมีความพยายามนำศิลปะกาหยงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตามอัยาศัยในสถานศึกษาใช้วิทยากร ท่องถิ่นเป็นพลังในการขับเคลื่อน แต่ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งนับวันจะมีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ และหากปล่อยทิ้งไว้แบบนี้ต่อไป ศิลปะแขนงนี้จะเลือนหายไปในที่สุด การให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้กับกิจกรรมการท่องเที่ยวของผู้ที่เกี่ยวข้องยังเกิดขึ้นน้อยมากส่วนใหญ่จะมุ่งไปที่ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เป็นสำคัญ หน่วยงานภาครัฐ ที่สำคัญได้แก่เทศบาลตำบลของแต่ละพื้นที่ไม่ได้มีการศึกษาอย่างจริงจัง เกี่ยวกับภูมิปัญญาในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นการเก็บรวบรวมรายชื่อแหล่งที่มา ในพื้นที่ต่าง ๆ ขาดการศึกษาในเชิงลึก นอกจากนั้น มีผู้ประกอบการบางส่วน ใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาในพื้นที่ เพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น การปรุงอาหารพื้นบ้าน การละเล่นเพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว ภูมิปัญญาท้องถิ่นของที่มีอยู่มากมาย จึงยังไม่สามารถนำมาสร้างอัตลักษณ์และบูรณาการเพื่อพัฒนา การท่องเที่ยวของพื้นที่ท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ ภูมิปัญญาที่มีจึงเป็นทุน สังคมที่ไม่ได้สร้างประโยชน์ให้กับ การท่องเที่ยวที่เป็นกิจกรรม สร้างรายได้ หลักในพื้นที่เท่าที่ควร กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการขยายตัว

ทางท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันก็อาจจะมีส่วนทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางประเภท เกิดการเปลี่ยนแปลง ได้ ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจากการขาดการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับภูมิปัญญาในพื้นที่ เพื่อให้รู้ถึงขอบเขต ความเป็นมา แก่นแท้ รูปแบบ ตลอดจนความเกี่ยวข้องกันวิถีชีวิตในภูมิปัญญาการแสดงศิลปะกาหยง และที่สำคัญคือ การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการแสดงศิลปะกาหยง ว่ามีเอกลักษณ์และลักษณะเด่น อย่างไรบ้าง ที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมถึงการจัดรวบรวมกลุ่มคนที่สนใจ การแสดงศิลปะ เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้บูรณาการในลักษณะต่าง ๆ กับ การท่องเที่ยวในพื้นที่ ไม่ได้มีการดำเนินการให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการแสดงศิลปะกาหยงภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต

เนื่องจากสังคมของชาวมุสลิมในภูเก็ต และกระบี่ มีการเปิดรับการเปลี่ยนแปลงการเติบโตของสังคม ได้เป็นอย่างมาก รูปแบบการเติบโตของทางสังคมของทั้งสองจังหวัดคล้ายกัน อีกทั้งเป็น พื้นที่ในแถบอันดามัน ซึ่งมีความหลากหลายของวัฒนธรรมในหลายรูปแบบ

ดังนั้นในการที่จะให้การแสดงศิลปะอยู่รอดได้ในสังคมที่มีการเติบโตในด้านการท่องเที่ยวต้องอาศัยการวางแผนและพัฒนาให้การแสดงในรูปแบบดั้งเดิมของชาวมุสลิมให้เป็นไปตามกระแสของการท่องเที่ยวโดยดึงความน่าสนใจของตัวการแสดงออกมาให้เป็นจุดเด่น เพื่อให้การแสดงในรูปแบบเดิม ยังคงอยู่ และสามารถดำเนินได้ ต่อไป ในลักษณะของสังคมนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อรวบรวมประวัติและทำเนียบของศิลปิน
พื้นบ้านศิลปะกาหยงในจังหวัดกระบี่และ จังหวัดภูเก็ต

1. เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบและองค์ประกอบ
ในการแสดงศิลปะกาหยง
2. เพื่อค้นหาแนวทางในการส่งเสริมการแสดง
ศิลปะกาหยงเพื่อการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยเลือก 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่
และจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการเติบโต

ทางการท่องเที่ยว อย่างรวดเร็ว

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการรวบรวมข้อมูล

- พื้นที่ ชุมชนท่าหมัด อำเภอเกาะลันตา
จังหวัดกระบี่
- พื้นที่ ชุมชนราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ขอบเขตของขั้นตอนในการวิจัย

กำหนดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก
มีจำนวน 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูลขั้นพื้นฐานจากงาน
เอกสารต่าง ๆ จากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ดำเนิน
การศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงสิ
ลปะกาหยง พร้อมทั้งจัดทำ ทำเนียบศิลปิน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษารูปแบบขั้นตอนการแสดง
พิธีกรรมในการแสดง ประวัตินักแสดง และนักดนตรี
บทเพลงที่ใช้ในการแสดง ทำนองเพลง เครื่องดนตรี
หน้าทับประกอบการแสดง ทำรำ

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาหาแนวทางในการส่งเสริม
การแสดงศิลปะกาหยงที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว
โอกาสที่ใช้ในการแสดง

ขอบเขตด้านประชากร

กำหนดกรอบของประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในการศึกษารวบรวมข้อมูล
ของการแสดงศิลปะ กาหยง ใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในชุมชน
ท่าหมัด ตำบลเกาะลันตา จังหวัดกระบี่และชุมชนรา
ไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ตการคัดเลือก กลุ่ม
ตัวอย่าง เพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกได้แก่ผู้แสดงและนัก
ดนตรีในวงศิลปะกาหยง กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสภา
วัฒนธรรม ปราชญ์ชาวบ้านผู้มีความรู้เกี่ยวกับการ
แสดงศิลปะกาหยง ผู้ที่เคยรับชมการแสดงศิลปะกาหยงใช้
การคัดเลือก แบบเจาะจง เฉพาะผู้ที่สามารถให้ข้อมูล
เชิงลึกได้

2. ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ที่ใช้ในการศึกษารูปแบบการ
บรรเลงและการแสดงศิลปะกาหยง ใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลใน
ชุมชนท่าหมัด อำเภอเกาะลันตา จังหวัด
กระบี่ และชุมชนราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
คัดเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างเพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
คัดเลือกแบบเจาะจงได้แก่ผู้แสดงและนักดนตรีในวงสิ
ลปะกาหยง

ปราชญ์ชาวบ้านผู้มีความรู้เกี่ยวกับการแสดงสิ
ลปะกาหยง

3. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาหาแนวทางการ
ส่งเสริมการท่องเที่ยว ใช้กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลในชุมชน
ท่าหมัด อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
และชุมชนราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และผู้
ที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่การ
ท่องเที่ยว หรือทำงานในแหล่งภูมิปัญญาในพื้นที่

ขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัย

1. การรวบรวมประวัติความเป็นมา ภาพถ่าย และข้อมูล ที่อยู่ของศิลปินพื้นบ้าน ในชุมชนร่าหมาด อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และชุมชนราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

2. ศึกษาลักษณะรูปแบบและองค์ประกอบในการบรรเลงและการแสดงศิลปะ กายหยังในชุมชน ร่าหมาด อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และชุมชนราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ผลการศึกษา

1. ประวัติศิลปินพื้นบ้านศิลปะกายหยังในจังหวัดกระบี่ประวัติสมาชิกการแสดงศิลปะกายหยัง หมู่บ้านร่าหมาด อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีสมาชิกทั้งหมด 6 คน โดยมีนายประสิทธิ์ สัตย์จิตร เป็นผู้ริ่พื้นและอนุรักษ์การแสดงศิลปะกายหยังในหมู่บ้าน สมาชิกทั้ง 6 คน มีดังนี้

นายประสิทธิ์ สัตย์จิตร อายุ 62 ปี ภูมิลำเนาเดิมคือเกิดที่หมู่บ้านร่าหมาด อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านร่าหมาด ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 - 2561 นายประสิทธิ์ เป็นคนท้องถิ่น ของหมู่บ้านร่าหมาดอยู่แล้ว ความสนใจการแสดงศิลปะกายหยังอยู่แล้ว เมื่อย้ายมาเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ร่าหมาด จึงได้เล็งเห็นว่าการแสดงศิลปะกายหยังนั้น เป็นรูปแบบการแสดงเป็นการแสดงพื้นบ้านในท้องถิ่น มีความเหมาะสมในการช่วยพัฒนานักเรียน ในด้านการแสดงพื้นบ้านและยังเป็นการใช้เวลาว่างในกิจกรรม ที่เหมาะสมกับนักเรียน อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน ที่เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน นายประสิทธิ์นั้นแต่เป็นผู้ริเริ่ม ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านขึ้น ไม่เพียงแต่

การแสดงศิลปะกายหยังเท่านั้น ยังรวมถึง การแสดงพื้นบ้านของชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ อาทิเช่น ร่องเง็ง ลีเกปา มะโย่ง เป็นต้น



ภาพที่ 1 นายประสิทธิ์ สัตย์จิตร
ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019

นายเกษม บุตรมัน อายุ 63 ปี ภูมิลำเนาอยู่ที่หมู่บ้านร่าหมาด อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แรกเริ่มนายเกษม เป็นนักดนตรีประกอบ การแสดงมะโย่ง ซึ่งเป็นการแสดงพื้นบ้านของชุมชนร่าหมาด เช่นเดียวกัน นายเกษมเรียนการแสดงศิลปะกายหยัง ในลักษณะการเรียนรู้แบบมุขปาฐะ จากเดิมที่เป็น นักดนตรีประกอบการแสดงมะโย่งจึงได้มาบรรเลงประกอบ การแสดงกายหยัง เนื่องจากรูปแบบการบรรเลง มีความคล้ายคลึงกัน ในการแสดงศิลปะกายหยังนั้น นายเกษมมีความสามารถในการบรรเลงกลอง (ทนคู่) ของการแสดงศิลปะกายหยัง ซึ่งเป็นผู้ควบคุม จังหวะในการแสดง นายเกษมสามารถทำได้เป็นอย่างดีเยี่ยม จึงได้ รับเลือกให้เป็นหัวหน้าวงดนตรี เมื่อมีการตั้งกลุ่มอนุรักษ์ขึ้น นายเกษม จึงได้เป็นประธานกลุ่มเพื่อให้มีการ อนุรักษ์และสืบทอด การแสดงศิลปะกายหยังต่อไป นายเกษมเริ่มบรรเลงดนตรีประกอบ การแสดงศิลปะกายหยัง ตั้งแต่ปี 2547 - ปัจจุบัน

นายเกษม ละเอียด อายุ 67 ปีภูมิลำเนาเดิมคือหมู่บ้านร่ำหามาต อำเภอกะลาสินตา จังหวัดกระบี่ นายเกษมมีความสนใจ ในการแสดงศิลปะกาหยงอยู่แล้ว เพราะเป็นการแสดงพื้นบ้านของชาวมุสลิมในหมู่บ้าน นายเกษมจึงได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกนักแสดงด้วยโดยได้เรียนรู้การแสดงท่ารำจากนายหอย รูปแบบการถ่ายทอด เป็นแบบมุขปาฐะ ตามแบบการแสดงพื้นบ้าน นายหอยจะรำให้ดู และนายเกษมจึงรำตาม จนจบในแต่ละบท ทั้งบทไหว้ครูและบทการแสดงต่อผู้ นายเกษมถือเป็นนักแสดงที่มีความสามารถมากอีกคนหนึ่ง และเป็นผู้ก่อตั้ง กลุ่มอนุรักษ์และร่วมแสดง ในงานต่างๆ ทั้งการแสดงในจังหวัดกระบี่ และการแข่งขันตามงานต่าง ๆ จนทำให้ การแสดง ศิลปะกาหยง ของชุมชนร่ำหามาต อำเภอกะลาสินตา จังหวัดกระบี่ ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียง อีกด้วย นายเกษมเริ่มแสดงการแสดงศิลปะกาหยงตั้งแต่ปี 2547 - ปัจจุบัน

นายวิชัย ปรามเภท อายุ 62 ปีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ หมู่บ้านร่ำหามาต อำเภอกะลาสินตา จังหวัดกระบี่ เริ่มเรียนการแสดงศิลปะเนื่องจากเห็นว่ารูปแบบการรำรำของ การแสดงศิลปะนั้น มีความเข้มข้น อ่อนช้อยและมีลีลาการต่อสู้ที่สวยงาม จึงมีความสนใจ ที่จะร่วมแสดงการแสดงศิลปะกาหยงขึ้น นายวิชัย เริ่มจากการเป็นนักแสดง อีกทั้งยังมีความสามารถ ทางด้านดนตรีเพิ่มเติมอีกด้วย คือ สามารถตีกลอง (ทนคู่)

นอกจากเป็นนักแสดงศิลปะกาหยงแล้วนั้น นายวิชัยยังเป็นนักแสดงพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ เช่น ร่องเง็ง ลีเกปา นายวิชัยเข้าร่วมกลุ่มการแสดงตั้งแต่ปี 2547 - ปัจจุบัน



ภาพที่ 2 นายเกษม บุตรมัน
ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019



ภาพที่ 3 นายเกษม ละเอียด
ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019



ภาพที่ 4 นายวิชัย ปรามเภท
ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019

The study of Silat Gayunh Performance for supporting The sustainable tourism
(A case study in Krabi and Phuket Province)

นายภัทรารุณี ปิตุคำ อายุ 60 ปีภูมิลำเนา อยู่ที่ หมู่บ้านรำหามาด อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ นายภัทรารุณีมีความสนใจในการเป่าปี่มาตั้งแต่เด็ก ซึ่งในสมัยเด็ก จะชอบฟังปู่เป่าปี่ และเริ่มต้นการเรียน จากการหัดเป่าขลุ่ย และจึงพัฒนามาเป่าปี่ โดยอาศัยครูพักลักจำ แต่ด้วยที่มีความชอบส่วนตัว และมีพรสวรรค์จึงสามารถบรรเลงปี่ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้วยังสามารถบรรเลง เครื่องดนตรี ได้ทุกประเภท ของการแสดงศิลปะกาหยง ทั้งยังสามารถบรรเลงไวโอลิน ประกอบการแสดงร้องเง็งอีกด้วย นายภัทรารุณี เริ่มแสดงการแสดงศิลปะกาหยง ตั้งแต่ปี 2547 - ปัจจุบัน

นายสุชาติ อ่อนนวล อายุ 60 ปีภูมิลำเนา หมู่บ้านรำหามาด อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เดิม นายสุชาติเป็นนักแสดงร้องเง็งของชุมชน ไม่ได้เป็นสมาชิกในการแสดงศิลปะกาหยง ตั้งแต่เริ่มแรก โดยเพิ่งเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกในระยะประมาณ 7 ปีเนื่องจากสมาชิกเดิมไม่สามารถทำการแสดง ได้แล้ว เพราะมีอายุมากเกินไป นายสุชาติจึงเข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย ด้วยที่เห็นการแสดงศิลปะกาหยง เป็นการแสดงที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนอยู่แล้ว จึงเข้ามาร่วมแสดงด้วย โดยรับหน้าที่ เป็นผู้บรรเลงกลอง (ทนคู) โดยเรียนรู้จากนายเกษม บุตรสมัน เป็นผู้ฝึกสอน จากนั้นนายสุชาติ จึงฝึกซ้อมตามที่กลุ่มได้นัด เพื่อทำการ ฝึกซ้อมด้วยตลอด นายสุชาติเริ่มแสดง การแสดงศิลปะกาหยง ตั้งแต่ปี 2555 - ปัจจุบัน

อภิปรายผล



ภาพที่ 5 นายภัทรารุณี ปิตุคำ
ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019



ภาพที่ 6 นายสุชาติ อ่อนนวล
ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019



ภาพที่ 7 การแสดงศิลปะกาหยง จังหวัดกระบี่
ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019

ประวัติศิลปินพื้นบ้านลิเกกาหยง จังหวัดภูเก็ต

นายหริ คองสายธาร อายุ 77 ปีภูมิลำเนา หมู่บ้านไทยใหม่ ตำบลราไวย์อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ได้รับการถ่ายทอดการแสดงลิเกกาหยง จากบิดาของตนเองตั้งแต่เด็ก โดยที่ในสมัยก่อนนั้น นายหริกล่าวว่า การแสดงพื้นบ้านของไทยใหม่ที่เห็นเป็นประจำนั้น คือ การแสดงรองเง็ง และการแสดงลิเกกาหยง อีกทั้งรูปแบบการแสดงพื้นบ้านทั้งสองประเภทนี้ จะมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ซึ่งเรียกได้ว่า มีการปรับเปลี่ยน ให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ และชุมชนที่ได้อาศัยอยู่ จนเป็นรูปแบบและมีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ในปัจจุบันนายหริเป็นผู้เชี่ยวชาญที่สุดในเรื่องการแสดงลิเกกาหยงของจังหวัดภูเก็ต อีกทั้งยังเป็นผู้ถ่ายทอด ให้กับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นอีกด้วย



ภาพที่ 7 การแสดงลิเกกาหยง จังหวัดกระบี่
ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019

กล่าวโดยสรุปคือ ความเหมือนของศิลปินการแสดงลิเกกาหยงทั้งในจังหวัดกระบี่และจังหวัด ภูเก็ต นั้น ทั้งสองกลุ่มได้รับอิทธิพลการแสดงมาจากทางสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยศิลปิน พื้นบ้าน ของทั้งสองจังหวัดเป็นกลุ่มที่มีภูมิลำเนาดั้งเดิม อยู่ในพื้นที่

เดิมของตนเองโดย มีความสนใจใน การแสดง พื้นบ้านในพื้นที่และได้เริ่มการเรียนรู้จากบุคคลภายในพื้นที่ของตนเอง โดย รูปแบบการถ่ายทอด ของทั้ง สองพื้นที่นั้น มีความเหมือนกันคือ มีการรับการถ่ายทอดรูปแบบเป็น “มุขปาฐะ” โดยใช้วิธีการ จดจำเพลง ทำรำ และการไหว้ครูในรูปแบบต่างและนอกเหนือจากนั้น จะเป็นลักษณะครูพักลักจำ โดยอาศัยเข้ารับชม การแสดงที่แสดงกันในหมู่บ้าน ในงานประเภทต่าง ๆ แล้วจึงนำมาฝึกฝนด้วยตนเอง จนกระทั่งมีความชำนาญ ในรูปแบบการแสดงลิเกกาหยง

ศึกษาลักษณะและองค์ประกอบในการแสดงลิเกกาหยง

การแสดงลิเกกาหยงในจังหวัดกระบี่นั้น จะมีรูปแบบการแสดง 2 ช่วง คือ ช่วงแรกเป็นการไหว้ครู มีรูปแบบทำรำโดยจะเป็นการเคารพครูทั้ง 4 ทิศและการบรรเลงเพลงก็จะมีลักษณะ วนไปจนกว่าผู้แสดง จะแสดงครบทั้ง 4 ทิศ นักแสดงทั้งสองฝ่ายจะเปลี่ยนกันรำทีละคน เมื่อคนหนึ่งรำเสร็จ เรียบร้อยแล้ว อีกคนหนึ่ง ก็จะทำการรำต่อกัน โดยรูปแบบการรำไหว้ครูจะมีลักษณะเหมือนกันคือ รำไปทั้ง 4 ทิศ ในช่วงที่ 2 เป็นการต่อสู้ การต่อสู้แบบลิเกมีการทำสังเวียนเป็นเวทีเริ่มด้วยการไหว้ครูกล่าวขอพร จากนั้นคู่ต่อสู้ จะทำ ความเคารพกันที่เรียกว่า “สาলামัต” จากนั้นเริ่มวาดลวดลายรำรำตามศิลปะลิเก บางครั้งนักสู้ ต่างกระเทิบเท้าให้เกิดเสียงหรือเอาฝ่ามือตีที่ต้นขาของตน เพื่อให้เกิดเสียงข่มขวัญคู่ต่อสู้เมื่อรำรำ เป็นการ ลองเชิงกันพอสมควรแล้วทั้งคู่จะหาทางพิชิตคู่ต่อสู้โดยการหาจังหวะใช้ฝ่ามือฟาดหรือใช้เท้าตบ ร่างกายของ ฝ่าย

ตรงกันข้ามจังหวะการประชิดตัวนั้นจะห้าห้ากันอย่าง
หนักโดยใช้มือมัดใส่คู่ต่อสู้การแสดงศิลปะกาหยง ของ
ชุมชนร่าหมาด จังหวัดกระบี่นั้น มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น
คือ ท่าร่า ซึ่งท่าร่าของศิลปะ ในแต่ละพื้นที่ นั้นจะมี
ความแตกต่างกัน



ภาพที่ 9 การแสดงท่าร่า

ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019

การแต่งกายของผู้แสดงศิลปะกาหยง ผู้แสดงจะ
สวมกางเกงขาวาวสีดำหรือสีน้ำเงินกรมท่า แล้วนุ่ง ทับ
ด้วยผ้าฝ้ายโสร่ง หรือ ผ้าถุงปาเตะโดยให้จับจีบและ
ปล่อยชายให้ห้อยด้านหน้าป้ายเล็กน้อย ใส่เสื้อแขนยาว
เนื้อผ้ามันเงาวาว คอเสื้อเป็นลักษณะคอเต่าไม่จำกัดสีมี
ทั้งสีพื้นและลาย เรียกชื่อตาม ภาษาชาววิว่า “เสื้อ
ยวบะห์” สวมหมวกแขกสีดำ ทำด้วยผ้ากำมะหยี่ขาดเอว
ด้วยผ้าโพกหัวของสตรีมุสลิมหรือ ผ้าลูกไม้ ปักเหลี่ยม
ซึ่งเลือกสีให้ตัดกับผ้าถุงแล้วปล่อยชายผ้า ให้ห้อยข้าง
ตัว และสวมรองเท้าหุ้มส้น เช่นรองเท้าหนัง สำหรับ
การแสดงบนเวทีและเป็นพื้นที่สะอาด ก็นิยมแสดงด้วย
เท้าเปล่า ในปัจจุบันการแต่งกายของนักแสดง จะใส่
ตามรูปแบบเดิม แต่ไม่จำเป็นต้อง มีสีสันทันตามที่ได้กล่าว
ไว้



ภาพที่ 10 การแต่งกาย การแสดงศิลปะกาหยง

ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019

เครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงประกอบการ
แสดงศิลปะกาหยง คือ ทนคู่ ปี่ชวา 1 เล้า และ ฆ้อง 1
ใบ ซึ่งแต่ละชิ้นนั้น มีลักษณะและวัสดุดังนี้

1. ทนคู่ เรียกตามภาษาชาวเลี้ยวว่า เกอนักกา
หยก มีลูกยืน 1 ลูก ลูกขัด 1 ลูก ซึ่งลูกยืนเรียกว่า
“กลางตัวเมีย” ส่วนลูกขัด เรียกว่า “กลองตัวผู้”
เป็นกลองที่มีลักษณะตีได้ทั้ง 2 หน้า ซึ่งด้วยหนังแพะ
หรือหนังวัวตีทั้ง 2 ด้าน มีขนาดเท่ากัน ใช้มือตีทั้ง 2
ด้าน เพื่อควบคุมจังหวะดนตรีหน้ากลองด้านใหญ่ 28
เซนติเมตร และด้านตรงข้าม 23 เซนติเมตร ความยาว
58 เซนติเมตร ส่วนกลองยืน มีเส้นผ่าศูนย์กลาง หน้า
กลองด้านใหญ่ 24 เซนติเมตร และด้านตรงข้าม 20
เซนติเมตร ความยาว 58 เซนติเมตร และมี เส้นหวายห
ลิง (เป็นไม้เถาวัลย์และเลื้อย) ร้อยหน้าหน้ากลองสอง
ด้าน และพันรอบคอ ตัวกลอง ทั้งสอง ข้างหลายรอบ



ภาพที่ 11 ทนคู่

ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2019

2. ปี่กาหยง เรียกตามภาษาชาวเล ว่า สู้โนกาหยก ทำจากไม้กำจัด หรือไม้การบูร ใช้ใบตะโหนด ทำเป็นใบปี่ เป่าแล้วมีเสียงดัง พลุไฟ เพราะ มีขนาดเหมาะสม มียาว 30 ซม. เมื่อคว่ำเอาปี่ลงด้านล่างสุด ของตัวปี่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.5 เซนติเมตร ยาว 20 เซนติเมตร ส่วนด้านบนสุดของตัวปี่ มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 เซนติเมตร เจาะรู 7 รูซึ่งแต่ละรูห่างกัน ประมาณ 2 เซนติเมตร ส่วนของกระบังลม หรือที่เรียกกันง่าย ๆ ว่า ที่กั้นปาก ทำด้วยพลาสติก มี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 เซนติเมตร แกนปี่ที่เสียบปากปี่ ทำด้วยไม้มีความยาว 3 เซนติเมตร ลื่น ปี่ทำด้วยหลอดดูดน้ำพลาสติกมัดด้วยยางวง มีด้ายผูกติดปลายเอาปี่ สรุบคือขนาดของปี่เลา นี้มีความยาวทั้งตัว 33 เซนติเมตร



ภาพที่ 12 ปี่

ที่มา: Teeranut Klay Na Rangse, 2012

3. ฆ้อง 1 ใบ เรียกตามภาษาชาวเล ว่า ตะวะกาหยก มีขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง 17.5 นิ้ว ทำด้วยโลหะ ไม้ฆ้องมีความ ยาว 17 เซนติเมตร



ภาพที่ 13 ฆ้อง

ที่มา: Teeranut Klay Na Rangse, 2012

รูปแบบและองค์ประกอบในการแสดงลิเกกาหยงในจังหวัดภูเก็ต

การแสดงลิเกกาหยงเป็นการแสดงเพื่อโชว์ความสวยงาม ความแข็งแรง ของร่างกาย แสดงชั้นเชิงของศิลปะการแสดงลิเกกาหยง แสดงได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง ซึ่งประกอบด้วย การไหว้ครูและการต่อสู้ การไหว้ครูการแสดงลิเกกาหยงจะมีการรำไหว้ครูก่อนการแสดง ทำรำไหว้ครูเป็นทำรำในลักษณะ อบอุนร่างกาย เมื่อนักมวยทั้ง 2 ฝ่าย ทำการไหว้ครูเสร็จแล้ว ฝ่ายนักดนตรี บรรเลงเพลงปี่มวยกาหยง นักมวยทั้งคู่ออกมา ร่ายรำ และแสดงศิลปะการต่อสู้เป็นการร่ายรำ มีจังหวะลีลาการเคลื่อนไหว ตามเสียง ดนตรีเรียกว่า “ปากาโยะ” หลังจากนั้น แสดงท่าการต่อຍ เรียกว่า “ตุโม๊ะ” ทำเตะ เรียกว่า “ชิปะ” และทำถีบ, เข่า เรียกว่า “ตะยัก” ซึ่งเป็นท่าการต่อสู้ และการป้องกันตัว โดยวิธีการปิด ป้อง และสะบัดมือ แขน ขา ไปตามจังหวะดนตรีเพลงมวย ไม่ได้มีการแตะต่อยกันจริงจัง เป็นทำรำโชว์ลีลาท่าทางการ ร่ายรำ ตามเสียงเพลง มีชื่อเรียก ดังนี้ ทำตัดมือ ใช้มือข้างหนึ่งตัดขึ้นป้อมที่ใบหน้า อีกข้างหนึ่งป้อมที่ท้องทำรำเปิด ใช้มือทั้ง 2 ข้าง เปิดขึ้นในทำรำ ทำต่อสู้ใช้ศอก เข่า และมือ ต่อย ตามลีลาจังหวะดนตรีทั้งนี้มีทำนั่งยอง ๆ เป็นท่าหลบหลีก อีกด้วย



ภาพที่ 14 การแสดงลิเกกาหยง จังหวัดภูเก็ต

ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2017

เครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงประกอบการแสดงศิลปะกาหยง คือ ทนคู่ปี่ชวา 1 เล้า และฆ้อง 1 ใบ ซึ่งแต่ละชิ้นมีวัสดุดังนี้

1. ทนคู่ มีลูกยี่น 1 ลูก ลูกชัต 1 ลูก ซึ่งลูกยี่นเรียกว่า “กลางตัวเมีย” ส่วนลูกชัต เรียกว่า “กลองตัวผู้” เป็นกลองที่มีลักษณะตีได้ทั้ง 2 หน้า ในบางครั้งใช้ลูกเดียวในการแสดง

2. ปี่กาหยง ทำจากไม้ ลี้น ปี่ทำด้วยหลอดดูดน้ำพลาสติกมัดด้วยยางวง มีด้ายผูกติดปลายเล้าปี เหตุที่ใช้หลอดดูดเนื่องจากหาได้ง่าย และมีเสียงคล้ายกับที่ทำจากไม้

3. ฆ้อง 1 ใบ เป็นฆ้องโหม่งขนาดเล็กที่สามารถถือได้สำหรับกำกับจังหวะและสร้างเสียงกังวาล สำหรับการบรรเลงเพลง

4. กรับไม้ใช้ตีกำกับจังหวะ ทำจากไม้เนื้อแข็งตีเพื่อให้เสียงดังกำกับจังหวะในการแสดงเพื่อไม่ให้การบรรเลงดนตรีช้าไปหรือมีความเร็วไป



ภาพที่ 15 วงศิลปะกาหยง จังหวัดภูเก็ต
ที่มา: Chanaporn Sangngam, 2020

การเปรียบเทียบการแสดงศิลปะกาหยง จังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต

การสืบทอด

การแสดงศิลปะกาหยงในจังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ต มีรูปแบบการสืบทอดในรูปแบบเดียวกัน คือ การถ่ายทอดในลักษณะ “มุขปาฐะ” คืออาศัยการท่องจำ โดยมีการจดจำทำนอง ทำรำ และรูปแบบในลักษณะอื่นๆเช่นเดียวกันการแสดงศิลปะกาหยงในจังหวัดกระบี่จะได้รับอิทธิพลมาจาก จังหวัดสตูล ส่วนในจังหวัดภูเก็ตนั้น จะเป็นกลุ่มไทยใหม่ที่มีการอพยพมาตั้งถิ่นฐานบริเวณ ตำบลราไวย์ โดยที่นำการแสดงศิลปะกาหยงมาด้วยตั้งแต่เดิม

ความเหมือน: มีรูปแบบการสืบทอดลักษณะเดียวกันคือ รูปแบบ “มุขปาฐะ”

ความแตกต่าง: การแสดงศิลปะกาหยงจังหวัดกระบี่ได้มีการรับอิทธิพลมาจากจังหวัดสตูลส่วนการแสดงศิลปะกาหยงจังหวัดภูเก็ตเป็นรูปแบบการแสดงที่ติดตัวมาจากการอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวลี

การแต่งกาย

การแสดงศิลปะกาหยงของจังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ต มีรูปแบบการแต่งกายรูปแบบเดียวกันคือ มีความเรียบง่าย และหาอุปกรณ์การเครื่องแต่งกายที่มีภายในชุมชนของตนเองการแสดงศิลปะกาหยงในจังหวัดกระบี่นั้น รูปแบบการแต่งกายจะเน้นไปถึงความสวยงาม โดยมีชุดสำหรับในการแสดงโดยตรง มีเสื้อหมวก กางเกง และผ้าผูกเอว ที่มีความสวยงาม

ความเหมือน: มีรูปแบบการแต่งกายแบบเดียวกันคือ เน้นความเรียบง่าย โดยหาเครื่องแต่งกายจากอุปกรณ์ที่มีอยู่

ความแตกต่าง: การแสดงศิลปะกาหยงในจังหวัดกระบี่เน้นรูปแบบการแต่งกายที่สวยงาม โดยที่จังหวัดภูเก็ตไม่เน้นถึงความสวยงาม

เครื่องดนตรี

เครื่องดนตรีการแสดงศิลปะกาหยงมีเครื่องดนตรี หลักๆคือปี่สำหรับดำเนินทำนองมีกลองสองตัวสำหรับเป็นตัวกำหนดจังหวะและสร้างความคึกครื้นสนุกสนานให้การกับแสดงมีเครื่อง ประกอบ จังหวะคือ ฆ้อง และกรับ ในส่วนของจังหวัดกระบี่ จะใช้ฆ้องไปใหญ่ วางอยู่กับที่ เพื่อเวลาแสดงจะมีคุมจังหวะได้อย่างชัดเจนส่วนจังหวัดภูเก็ตจะใช้ ฆ้องใบเล็กเป็นลักษณะ ใช้มือถือฆ้องข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่งใช้มือตีเหมาะสำหรับการแห่ หรือ การเดินขบวนต่าง ๆ และมีการใช้กรับตีประกอบ จังหวะ เพิ่มเติม อีกด้วย

ความเหมือน: เครื่องดนตรีหลักๆเหมือนกันคือ ทนคู่ ปี่กาหยง และโหม่ง

ความแตกต่าง: เครื่องดนตรีที่ต่างกันคือ โหม่ง โดยที่การแสดงศิลปะกาหยงจังหวัดกระบี่จะเน้นไปใหญ่เพื่อใช้กำกับจังหวะได้อย่างชัดเจน แต่การแสดงศิลปะกาหยงจังหวัดภูเก็ต จะเป็นโหม่งใบเล็ก เหมาะสำหรับการเดินแห่ และมีกรับเพิ่มเติมมาเพื่อกำกับจังหวะในการแสดงได้ดีมากขึ้น

ท่ารำ

ท่ารำ ซึ่งเป็นท่าการต่อสู้ และการป้องกันตัว โดย วิธีการปิดป้อง และสะบัดมือ แขน ขา ไปตามจังหวะดนตรีเพลงมวย ไม่ได้มีการแตะต่อยกัน จริงจังเป็นท่ารำโชว์ลีลาท่าทางการรำรำตาม เสียงเพลง ดังนี้

- ท่าตัดมือใช้มือข้างหนึ่งทัดขึ้นป้องที่ใบหน้า อีกข้างหนึ่งป้องที่ท้อง

- ท่ารำเปิด ใช้มือทั้ง 2 ข้าง เปิดขึ้นในท่ารำ

- ท่าต่อสู้ ใช้ศอก เข่า และมือ ต่อย ตามลีลา

จังหวัดกระบี่ ทั้งนี้มีทำนองยอ ๆ เป็นท่าหลบหลีก อีกด้วยการบรรเลงเพลงปี่ มีชื่อเรียกว่า เพลง “ลาภู” ส่วนท่ารำมวยกาหยง มีชื่อเรียกว่า “นารีกาหยง” เมื่อมีการรำ และพัก จนครบเจ็ดเพลง แล้ว จะหยุดพัก เพื่อแจกจ่ายอาหาร แก่ผู้เข้าร่วมในพิธีทุกคน เป็นอันเสร็จพิธี การไหว้ครูงานพิธีแก้บน หรือแก้หมอย จัดให้มีการรำมวยกาหยง เพื่อทำพิธีแก้บน หรือการได้รับเชิญ ไปแสดงในงานการแสดงศิลปะการแสดงด้านวัฒนธรรมต่างๆ เมื่อได้รับเชิญให้ไปแสดง โดยมีการ จ้างวานให้ไปแสดงในงานต่าง ๆ ซึ่งจะแสดงโดยโชว์ลีลาการไหว้ครู แล้วการรำรำตามทำนองเพลงมวย ตามจังหวะดนตรีการรำศิลปะกาหยง ท่าต่อสู้ เป็นการแสดงโชว์ไม่ใช้การต่อสู้จริง ๆ เป็นการอวดลีลา ความแข็งแรงของร่างกาย ในส่วนท่ารำนั้นเน้นการใช้มือเปล่า ไม่ใช้ศอก และเข่า มีการพูดคุยกันของนักแสดงก่อนการแสดงว่าใครเป็นฝ่ายรับและฝ่ายรุก เป็นการรำแบบ มือเปล่า

ความเหมือน: การแสดงศิลปะกาหยงจังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ต มีรูปแบบและขั้นตอนการแสดงเหมือนกันคือ มีการไหว้ครู คือมีการไหว้เป็น 4 ทิศทางเช่นเดียวกันและการแสดงต่อสู้ โดยเป็นการแสดงต่อสู้ท่ารำ ใช้มือเปล่า มีการสลับกันรุกสลับกันรับไปมา

ความแตกต่าง: การแสดงศิลปะกาหยงจังหวัดกระบี่ มีท่ารำที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งสองจังหวัด แต่การแสดงศิลปะกาหยงจังหวัดภูเก็ตจะมีการแสดงที่ใช้คล้ายคล้ายและสร้างความสนุกสนาน เรียกว่า “คานูคา” ซึ่งในจังหวัดกระบี่ไม่มีท่ารำในลักษณะนี้

รูปแบบการบรรเลง

การบรรเลงเพลงประกอบการแสดงศิลปะกาหยง เพลงที่ใช้ประกอบการแสดงศิลปะกาหยงนั้นมีรูปแบบที่แตกต่างตามการแสดง กล่าวคือ ดนตรี ประกอบเรียกว่า “ปะลาวัต” มีปี่เป็นผู้ทำหน้าที่ เดินทำนองขึ้นเพลงและจบเพลงด้วย ปี่ ลักษณะของเพลงจะเป็นการบรรเลงเข้าไปมาของ ทำนองเพลง กลองหลัก (ตัวใหญ่) ทำหน้าที่ คุมจังหวะและเร่งจังหวะ รุกจังหวะ ยั่วยุให้ต้อง รับผิดชอบต่อ กลองยี่น(ตัวเล็ก) ทำหน้าที่เดินจังหวะ สร้างรูปแบบจังหวะให้มีความคึกคัก โดยมีจังหวะ เดินทำนองสม่ำเสมอ ฆ้อง โหม่ง ทำหน้าที่กำกับ จังหวะให้มีความสม่ำเสมอ ผู้บรรเลงดนตรีนั้น จะต้องรู้จักทำทาง การร่ายรำ และคอยสังเกต ผู้แสดงอยู่ตลอดเวลาเมื่อการแสดงใกล้จบ จังหวะกลองจะบรรเลงซ้ำทำนองในลักษณะที่คล้าย กัน เพื่อเป็นการบอก แก่ผู้ชมว่าการแสดงจบแล้ว นอกจากนั้นยังมีการบรรเลงบทเพลงสำหรับแสดงเพื่อผ่อนคลาย เรียกเสียงหัวเราะ สร้างความสนุกสนาน เรียกว่า “คานูคา” ลักษณะคล้ายกับ การแสดงการต่อสู้ แต่รูปแบบการบรรเลงจะไม่มี การเร่งเร้า จังหวะให้รับผิดชอบต่อแต่เป็นการบรรเลง เพื่อสร้างความสนุกสนาน

ความเหมือน: มีปี่ เป็นผู้ทำหน้าที่ดำเนินทำนอง ขึ้นเพลงและจบเพลง ลักษณะของเพลง จะเป็นการบรรเลงเข้าไปมา ตามทำนองของเพลง กลองหลัก (ตัวใหญ่) ทำหน้าที่คุมจังหวะ กลองยี่น(ตัวเล็ก) ทำหน้าที่เดินจังหวะ ฆ้อง โหม่ง ทำหน้าที่กำกับจังหวะ ให้มีความสม่ำเสมอ

ความแตกต่าง: การแสดงศิลปะกาหยงในจังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ต มีความแตกต่างกันในด้านสำเนียงเพลง เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง การแสดงศิลปะกาหยงในจังหวัด

กระบี่ มีปี่บรรเลงทำนอง และก่อนมีการจบการแสดง จะมีการบรรเลงกลองให้มีจังหวะเร็วขึ้น เพื่อเป็นการบอกว่าจะจบการแสดงแล้ว ส่วนในจังหวัดภูเก็ต จะไม่มีการบรรเลงเพลงจังหวะก่อนจบแต่อย่างใด โดยมีปี่ลงจบแล้วกลองจะลงตามจังหวัดภูเก็ตจะมีชื่อเรียกเพลงที่ชัดเจน อาทิเพลงที่ชื่อ “ปะลาวัต” ส่วนจังหวัดกระบี่ จะไม่มีชื่อเพลงอย่างชัดเจน แต่จบบรรเลงทำนองวนไปมา

โอกาสที่ใช้ในการแสดง

มีโอกาสใช้ในการแสดงทั่วไปคือ งานแต่งงานของชาวมุสลิม แห่งขบวนเจ้าบ่าวไปบ้านเจ้าสาว หรือ แห่งขบวนเจ้าสาวไปยังบ้านเจ้าบ่าว การแห่พิธีเข้าสู่ศูนย์กลางของเยาวชนในท้องถิ่น

ความเหมือน: การแสดงศิลปะกาหยงในจังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ต โดยมากจะใช้ในพิธีหรือกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นในท้องถิ่นของตนเอง

ความแตกต่าง: ใช้ในงานที่แตกต่างกันตามความต้องการของท้องถิ่น

แนวทางในการส่งเสริมการแสดงศิลปะกาหยงเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

นโยบายระดับท้องถิ่น คือให้ทางชุมชนร่วมกันสร้างบุคลากรที่จะเข้ามามีส่วนร่วม หรือต่อยอด การอนุรักษ์การแสดงศิลปะกาหยงก่อน เพื่อให้เกิดการบริหารและจัดการ การแสดงในรูปแบบของตนเองได้ กล่าวคือศิลปินพื้นบ้านต้องเริ่มต้นจากการอนุรักษ์การแสดงศิลปะกาหยง โดยถ่ายทอดให้กับกลุ่มเยาวชนภายในพื้นที่ชุมชน ในส่วนตัวของศิลปินเองนั้นต้องสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ด้านการแสดงและการบรรเลงดนตรี ให้กับกลุ่มเยาวชนหรือผู้ที่มีความสนใจในการแสดง โดยอาศัยการ

ประชาสัมพันธ์จากภาครัฐ และตัวชุมชนเอง เมื่อได้องค์ความรู้แล้วนั้น จึงต่อยอดโดยจัดทำ เป็นโครงการ มีการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาโดยรอบจัดให้มีการอบรมเบื้องต้นแก่นักเรียน นักศึกษาที่มีความสนใจในการแสดงศิลปะกาหยง

นโยบายทางการศึกษา ที่เห็นได้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมดนตรีพื้นบ้าน คือ ส่งเสริม พื้นฟู และอนุรักษ์ดนตรีท้องถิ่น รูปแบบการส่งเสริมคือการให้นักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับชุมชน/ท้องถิ่น นอกจากนี้โรงเรียนได้สนับสนุนให้มีการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระต่าง ๆ อาทิเช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะดนตรี นาฏศิลป์ โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ มาถ่ายทอดในโรงเรียน และศึกษานอกสถานที่มากขึ้น กล่าวโดยสรุปว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้ปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนด้วย เนื่องด้วยการแสดงพื้นบ้าน นอกจากจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการแล้ว ยังมีคุณค่าต่อการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง (Education, 2008) กล่าวคือ ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย โดยคำนึงถึงธรรมชาติและความต้องการของเด็ก สรุปคือ การนำการแสดงพื้นบ้านมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน และสอดแทรกในการสอนวิชาที่เกี่ยวข้อง กับศิลปวัฒนธรรม เช่น วิชาดนตรี ศิลปะ สังคม นาฏศิลป์ และ พลศึกษา

นโยบายของกระทรวงศึกษา ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย โดยบูรณาการการแสดง พื้นบ้านไทยในหลักสูตรท้องถิ่น โดยเฉพาะวิชาดนตรี และสังคม ทั้งนี้การเล่นส่วนใหญ่ไม่ได้รับการสนใจ ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน เนื่องจากพบ

ปัญหาด้านอุปกรณ์เครื่องดนตรี สถานที่ในการแสดง ตลอดจน ผู้ที่สามารถถ่ายทอดวิธีการแสดง จึงทำให้การแสดงพื้นบ้านของไทย เสื่อมความนิยมไปเนื่องจากมีดนตรีสากล เข้ามาแสดงมากขึ้น ไม่มีหน่วยงานได้รับผิดชอบอนุรักษ์โดยตรง นอกจากนี้เด็กในปัจจุบัน มีของเล่น สำเร็จรูป เช่น เกมคอมพิวเตอร์ สื่อเทคโนโลยีและเครื่องเล่นที่ทันสมัยต่าง ๆ เป็นผลให้การแสดงพื้นบ้าน ได้รับความนิยมน้อยลง ดังนั้นโรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกการแสดงพื้นบ้านไว้ในกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา รูปแบบการแสดง การละเล่นของเด็กในแต่ละพื้นที่มีความหลากหลาย แตกต่างกันตามสภาวะแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น จึงควรบรรจุวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านของเด็กไทย ในหลักสูตรสถานศึกษาภาคบังคับ เป็นกิจกรรมหนึ่งใน วิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยทางกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการจัดโครงการที่หลากหลายรูปแบบ สร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพชุมชน ให้สามารถ เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนทรัพยากรความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน เพื่อทำงานเป็นเครือข่ายภาคประชาชน ที่เข้มแข็งได้ในระยะยาว โดยทางหน่วยงานภาครัฐมีการประเมินผลด้วยตัวชี้วัดความสุขของชุมชนเนื่องจาก วัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้คนในชุมชนได้ประโยชน์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ไม่ใช่เพียงรายได้ ที่เพิ่มขึ้นหรือนักท่องเที่ยวมากขึ้น แต่เป็นความอยู่ดีมีสุขในมิติต่าง ๆ ในขณะเดียวกัน ก็ต้องคำนึงถึง ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับเป็นการแลกเปลี่ยนของเจ้าบ้านและผู้มาเยือนที่มีความสุข

ร่วมกัน ภาครัฐควรมีการส่งเสริมการตลาดที่เหมาะสมกับชุมชนเพื่อแสวงหาตลาดนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมในแต่ละ ชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยไม่เสียอัตลักษณ์ของ ชุมชน นอกจากนั้นเพื่อ เชื่อมโยงผู้ประกอบการนำเที่ยวให้ นำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสม ช่วยเพิ่มมูลค่าเส้นทาง การท่องเที่ยว โดยอาศัยเยาวชนรุ่นใหม่หาแนวทางในการเผยแพร่รูปแบบอื่น ๆ อาทิ เช่น การสร้างงานศิลปะ สร้างสรรค์ ดนตรีนาฏศิลป์ โดยนำความรู้ที่ได้จากศิลปินพื้นบ้านมาปรับเปลี่ยน ให้ มีความทันสมัย เพื่อเป็นการต่อยอดและการสร้างมูลค่าแก่ตัวงานและชุมชนเอง จากการตั้งนโยบาย ในรูปแบบต่าง ๆ นั้น

จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการร่วมกัน หาแนวทางและ จัดเป็นนโยบายด้านต่าง ๆ โดยเริ่มจากการเข้าไป พัฒนาในแง่ของท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็ง จากนั้นจะ ต่อยอดไปยังโครงการต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการท่องเที่ยว และด้านการศึกษา หรือสามารถทำไปพร้อม ๆ กัน โดย เริ่มต้นจากการสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่น จากนั้น จึงกระจายความรู้และ การจัดการโครงการที่สามารถ ดึงดูดให้เห็นถึงความสร้างสรรค์ของการแสดงและตัว ศิลปะต่าง ๆ ของชุมชน จึงจะทำให้การแสดงศิลปะ กายหยงมีความเข้มแข็งมากขึ้น หากทำได้ ตามนโยบาย ที่ตั้ง ไว้นั้นชุมชนจะเกิดความเข้มแข็ง อีกทั้งยังเป็น แนวทางให้การแสดงศิลปะกายหยงไม่สูญหายไปอีกด้วย

สรุปผล

วิธีการดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการ สัมภาษณ์แบบกลุ่มโดยมีการเลือกเจาะจง กลุ่ม ประชากร เป้าหมายเป็นกลุ่มชาวเลยในจังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต โดยเลือกกลุ่มชาวเลย เนื่องจากเป็น

กลุ่ม ที่มี รูปแบบการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง โดยที่จังหวัดกระบี่เลือกที่ หมู่บ้านรำหมาด ตำบลเกาะ กลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เนื่องจากเป็น หมู่บ้านวัฒนธรรม มีการตั้งกลุ่ม และชมรมสำหรับ การ แสดง ทางด้านวัฒนธรรมชาวเลยที่เป็นรูปธรรม และ ได้รับ การร่วมมือกับทางภาครัฐในด้านการส่งเสริมด้าน ต่าง ๆ จังหวัดภูเก็ตเลือกบริเวณ หมู่บ้านชาวไทยใหม่ ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เนื่องจากมี รูปแบบ การแสดงศิลปะกายหยงที่ยังเป็นรูปแบบดั้งเดิม ของชาวเลย แต่ยังคงขาดการส่งเสริมของภาครัฐ ผลการวิจัยการแสดงศิลปะกายหยงของทั้งสองจังหวัดคือ การแสดงศิลปะกายหยงที่ศึกษามีบริบทพื้นที่ในจังหวัด กระบี่มีผู้แสดงและนักดนตรีรวมกันทั้งหมด 6 คน รวม ทั้งหมดที่เป็นนักแสดงอื่น ๆ ด้วยนั้นจะมีทั้งหมด 10 คน มีการพลัดเปลี่ยนหมุนเวียนรูปแบบการแสดงต่าง ๆ กันไปตามโอกาส ศิลปินในจังหวัดภูเก็ตนั้น เนื่องจาก ศิลปินที่เคยได้รับการถ่ายทอดมาโดยตรงนั้น มีอายุมาก บางท่านเสียชีวิตไปแล้ว ที่เหลือและนับได้ตอนนี้ มี เพียง 6 ท่านเท่านั้น รูปแบบการแสดงคือมีการไหว้ครู ซึ่งมีลักษณะท่าทางการรำที่เป็นแบบแผน ต้องรำ ให้ เหมือนกับที่ได้รับการถ่ายทอดมา ลำดับต่อมาคือ การ แสดงในการต่อสู้ เป็นการแสดงให้เห็นท่าทาง การ แสดงที่สวยงาม เน้นการใช้ศิลปะการป้องกันตัว ซึ่ง ไม่ใช่การต่อสู้จริง ๆ และมีการแสดง ที่เป็นการ ผ่อน คลาย มีท่ารำที่ทำให้เกิดการคลายเครียด สร้างเสียง หัวเราะ และสร้างความสนุกสนาน การแต่งกายของ ผู้ แสดงศิลปะกายหยง มีการแต่งกายที่เป็นแบบแผนของ ชาวเลย โดยการนำของที่มีอยู่มา ประยุกต์แต่งกาย ให้ เกิดความสวยงาม เครื่องดนตรี การแสดงศิลปะกายหยงมี เครื่องดนตรีหลักๆคือ ปี่ สำหรับ ดำเนินทำนอง มี กลองสองตัว สำหรับเป็นตัวกำหนดจังหวะ และสร้าง

ความถี่ครั้ง สนุกสนาน ให้การกับแสดง มีเครื่องประกอบจังหวะคือ ฆ้อง และกรับ การบรรเลงเพลงประกอบการแสดง สีละกาหยง เพลงที่ใช้ประกอบ การแสดงสีละกาหยงนั้น มีรูปแบบที่แตกต่างกัน กล่าวคือดนตรีประกอบเรียกว่า “ปะลาวัต” มีปี่ เป็นผู้ทำหน้าที่เดินทำนองขึ้นและจบเพลงด้วยปี่ ลักษณะของเพลงจะเป็นการบรรเลงซ้ำ ไปมาของ ทำนองเพลง กลองหลัก (ตัวใหญ่) ทำหน้าที่คุมจังหวะและเร่งจังหวะ กลองยี่น (ตัวเล็ก) ทำหน้าที่เดินจังหวะ สร้างรูปแบบของทำนองเพลงให้มีความคึกคัก โดยมีจังหวะทำนองสม่ำเสมอ ฆ้องโหม่ง ทำหน้าที่กำกับจังหวะ ให้ทำนองเพลงมีความสม่ำเสมอ รูปแบบการค้นหาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว นั้น ได้มาในรูปแบบ นโยบายคือนโยบายระดับท้องถิ่น นโยบายทางการศึกษานโยบายของกระทรวงการศึกษา นโยบายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อรวบรวมประวัติและทำเนียบศิลปินพื้นบ้านการแสดง สีละกาหยง ในจังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต 2. เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบ และองค์ประกอบในการแสดง สีละกาหยง 3. เพื่อค้นหาแนวทางในการส่งเสริมการแสดงสีละกาหยง เพื่อ การท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. รวบรวมประวัติและทำเนียบศิลปินพื้นบ้าน สีละกาหยงในจังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ตจะเห็นว่าศิลปินของทั้ง 2 จังหวัด เป็นผู้สูงอายุที่มีการถ่ายทอดมาโดยตรงจากสมัยโบราณความนิยมการเล่น พื้นเมืองในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ มีแนวโน้มที่แตกต่างกันไปบ้าง อาจจำแนกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ คือ จังหวัดชายแดน

ภาคใต้, เขตจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง, เขตจังหวัดฝั่งตะวันตก, เขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง (Chalardpetch, 1999) พบว่า สีละ คือ การต่อสู้ป้องกันตัวที่เป็นสหวิทยาการ อันประกอบด้วย ศิลปะและศาสตร์ที่บรรพบุรุษได้บูรณาการขึ้นโดยรับอิทธิพลจากประเทศเพื่อนบ้าน มาปรับ แต่งให้เป็นมรดกของท้องถิ่นใต้ ด้วยสีละมีกำเนิดมาเป็นเวลานาน บรรพบุรุษย่อมเห็นถึงความสำคัญของการธำรงรักษา จึงมีการส่งทอดต่อ ๆ กันมา แม้กาลเวลาจะเปลี่ยนแปลง อิทธิพลจากสังคมเมืองและ วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงคลี่คลาย สีละให้ลดความสำคัญลง แต่ยังมีปราชญ์ ท้องถิ่น อีกหลายท้องที่ ยังคงมีการอนุรักษ์ด้วยความพยายามอย่างที่สุด โดยไม่ได้รับการ สนับสนุนจาก หมู่ชนใด เหตุเพราะเจ้าของปัญญาระหนักดีถึงคุณประโยชน์ ของการเล่นสีละ พร้อมทั้งมอบจิตวิญญาณ ให้กับสีละ ด้วยญาณทัศนะของความเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ตำนานสีละว่าการต่อสู้แบบสีละมีมาตั้งแต่ 400 ปี แล้ว โดยกำเนิดที่เกาะสุมาตรา ซึ่งต่อมาผู้สอนได้ ดัดแปลง ให้เข้ากับ ยุคสมัย กล่าวโดยสรุปคือ การแสดงสีละกาหยงนั้น ได้รับการถ่ายทอดมาจาก ชาวเลย ซึ่งมีการ อพยพย้าย ถิ่นฐานมาตั้งรกราก บริเวณภาคใต้ของประเทศไทย ในหลายพื้นที่ และได้ส่งต่อการแสดง มาเป็น ทอด ๆ โดยการถ่ายทอดให้กับผู้ที่สนใจในบริเวณนั้นแต่เนื่องจากการได้รับอิทธิพล การสังคมเมือง และสังคม ตะวันตกทำให้การนิยมของ การแสดงสีละกาหยง เป็นที่ลดน้อยลงไป จึงมีผู้ที่สามารถทำการแสดงได้จำนวนน้อย ดังที่พบได้จาก จังหวัดกระบี่ มีผู้แสดงจำนวน 6 ท่าน และจังหวัด ภูเก็ตมีผู้แสดงจำนวน 3 ท่าน

1. ศึกษาลักษณะรูปแบบและองค์ประกอบในการแสดงศิลปะกาหยง โดยการแสดงศิลปะกาหยงของทั้งจังหวัดคือกระบี่และภูเก็ต มีรูปแบบการแสดง การบรรเลง และเครื่องดนตรี ที่มีความคล้ายคลึงกัน อาจมีการปรับเปลี่ยนบ้างเล็กน้อย แต่โดยเนื้อหาหลักมีความเหมือนกัน (Hunthang, 1988) พบว่า การเล่นศิลปะกาหยง ประกอบด้วยผู้แสดงเป็นเพศชายฝ่ายละ 1 คน นุ่งกางเกงขายาวผ้าโสร่งทับอีกชั้นหนึ่ง มีผ้าคาดเอว สวมเสื้อ คอกกลมและมีผ้าโพกศีรษะ ลูกคู่ 3 - 4 คน การละเล่นศิลปะแบ่งตามจำนวนผู้เล่นได้ 3 ชนิดคือ (1.) การรำศิลปะเดี่ยวคือการโห่ลวดลาย ท่าทางของศิลปะเพียงคนเดียว (2.) การรำศิลปะคู่ คือการต่อสู้กันเพียง 2 คน การรำศิลปะหมู่คือ การรำศิลปะที่ละหลายคน ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป (Rengnarong, 1984) พบว่า การแต่งกายของนักศิลปะประกอบด้วยผ้าโพกศีรษะ เสื้อคอกกลมหรือคอตั้ง นุ่งกางเกงขายาว แล้วมีผ้าโสร่ง ทับให้กระชับ นอกจากนั้นเหน็บกริชตามฉบับนักสู้ไทยมุสลิม แต่จากการศึกษา การแสดงศิลปะกาหยงของ จังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ต ไม่มีการเหน็บกริชเนื่องด้วยมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง (Provience, 1988) พบว่า เครื่องดนตรีของ การแสดงศิลปะกาหยงนั้น ประกอบด้วย กลองยาว 1 ใบ กลองเล็ก 1 ใบ ฉิ่ง 1 ใบ ปี่ยาว 1 เล้า จากการศึกษาการแสดงศิลปะกาหยงใน จังหวัดกระบี่และภูเก็ตนั้น เครื่องดนตรีที่พบ มีรูปแบบเดียวกันกับ ที่จังหวัดสตูล เพียงแต่เปลี่ยนแปลงคือมีฉิ่งโหม่งขนาดเล็ก เพื่อเป็นตัวกำกับจังหวะ และสามารถเคลื่อนย้าย ได้ง่าย เมื่อมีการขบวนแห่โอกาสใน การเล่น ศิลปะกาหยง (Chalardpetch, 1999) พบว่าโอกาส ที่แสดงศิลปะขึ้นอยู่กับประเภทของ ดั้งนี้ เป็นการเล่นเพื่อการแข่งขันเป็นการเล่นศิลปะที่มี

การต่อสู้ เน้นความ สวยงาม (Rengnarong, 1984) โอกาสที่ใช้แสดงแต่เดิมศิลปะกาหยงมีแสดงทั่วไปในโอกาสมี งานแต่งงานของคนในท้องถิ่น (มุสลิม) แสดง พิธี รับขบวนเจ้าบ่าวที่บ้านเจ้าสาว หรือขบวนรับสะใภ้ และการ แห่เยาวชน เข้ามัสยิด เพื่อประกอบพิธีสุนัต เช่นเดียวกับที่ได้ทำการศึกษาการแสดงศิลปะกาหยง ทั้ง ในจังหวัด กระบี่และ จังหวัดภูเก็ต รูปแบบการแสดงศิลปะ กาหยงนั้น เริ่มต้นด้วยการไหว้ครู จากนั้นจึงแสดง ต่อสู้กัน ด้วยกระบวนท่าที่สวยงาม เน้นการต่อสู้ด้วยมือเปล่า มีการปลัดกันรุกปลัดกันรับ (Yala Center, 1995) พบว่า การแสดงจะเริ่มแสดงด้วย การประโคมดนตรี เรียกความสนใจจากคนดู จากนั้นนักแสดงจะผลัดกัน ไหว้ครูทีละคน เมื่อไหว้ครูเสร็จ เรียบร้อย จะเริ่มการ ต่อสู้ซึ่งกติกาในการต่อสู้ นั้น มีข้อห้ามคือ ห้ามแทงตา ห้ามบีบคือ ห้ามต่อยแบบมวย ห้ามเตะ การ ตัดสินแพ้ชนะคือ ถ้าคู่ต่อสู้ล้มลงฝ่ายเดียวถือว่าชนะ ถ้าไม่ล้ม ก็อาศัย การตัดสินโดยการฟังเสียงปรบมือจากผู้ชม เสียงปรบมือฝ่ายใดดังกว่า ฝ่ายนั้นชนะ กล่าวโดยสรุปคือ การแสดงศิลปะกาหยงทั้งในจังหวัดกระบี่ และจังหวัด ภูเก็ตนั้น มีรูปแบบการแสดงตามแบบโบราณ ที่ได้รับการ สืบทอดส่งต่อมาทั้งการแสดง เครื่องดนตรี การแต่งกาย และรูปแบบของบทเพลง

1. ค้นหาแนวทางในการส่งเสริมการแสดงศิลปะกาหยง เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Pond, 1993) พบว่า การท่องเที่ยว หมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการและการอำนวยความสะดวก เพื่อให้ เกิดความสุข ในการเดินทาง การเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบัน นอกจาก ความคุ้มค่า ในเชิงเศรษฐกิจ และสังคมแล้ว นักท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม อีกทั้งวัฒนธรรมที่แตกต่างที่เปลี่ยนแปลงในชุมชนซึ่งอาจจะ

ทำให้รูปแบบและกิจกรรมทาง การท่องเที่ยว เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดการท่องเที่ยว รูปแบบใหม่ ขึ้นมา จากกระแสการอนุรักษ์และ ความต้องการที่ จะ คืบคลานความสมบูรณ์ธรรมชาติ พร้อมกับการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการท่องเที่ยว (Tourism Authority of Thailand, 1996) พบว่า การท่องเที่ยวที่มี เป้าหมายที่ สำคัญในการพัฒนาแบบยั่งยืน โดย คำนึงถึงความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ชนบ ทำเนียบประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ที่มีต่อ การ จัดการท่องเที่ยว โดยเน้นให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการ หลักการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ต้องมีความ สอดคล้องกับ การพัฒนาอย่างยั่งยืน มีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยว, ลดการใช้ทรัพยากร อย่างสิ้นเปลือง, กระจายรายได้และผลประโยชน์ให้แก่ คนในท้องถิ่น, มีการประชุม ปรึกษาหารือกัน อย่าง สม่าเสมอระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, มีการสร้าง เครือข่ายเพื่อเผยแพร่แนวคิด (Wongwitid & Thongho, 2004) พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน คือ การกระจาย การพัฒนาความเจริญไปสู่ ภูมิภาคต่าง ๆ ก่อให้เกิดการจ้างงาน รวมทั้งมีการ กระจายรายได้ ไปสู่ประชากร (Sanglimsuwan & Sanglimsuwan, 2012) การวางแผนพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงมรดก ทางวัฒนธรรมเป็นหนึ่งใน ยุทธศาสตร์ที่ต้องพัฒนาในประเทศไทย ประเทศไทย จึงควรส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการ ใช้วัฒนธรรม เป็นจุดขาย ในการแข่งขัน กับแหล่ง ท่องเที่ยวทั่วโลก ทั้งนี้ ประเทศไทย มีแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม กล่าวโดยสรุปคือ การหาแนวทางการ ส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนนั้น ต้องอาศัยความ ร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งหน่วยงานจากภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้ง ความร่วมมือ จากศิลปิน และ

บุคคลในชุมชนเพื่อช่วยกันพัฒนาในการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวให้เกิดขึ้น อย่างเป็นทางการ

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

นโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวพัฒนา ระบบและกลไกในการส่งเสริมการแสดงศิลปะกาหยให้ มีความเหมาะสมกับ การท่องเที่ยวในรูปแบบ ต่าง ๆ จัดโครงการ การเรียนการสอนสำหรับนักท่องเที่ยวหรือ การแสดง ของศิลปินในชุมชน โดยให้หน่วยงาน ภาครัฐ เป็นผู้ประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยว และให้ชุมชน เป็น ผู้นำเสนอรูปแบบการแสดงศิลปะกาหยแก่นักท่องเที่ยว

นโยบายด้านการศึกษาเสนอแนวทางการบูร ณาการระหว่างสถานศึกษาในชุมชน ในรายวิชาที่ เกี่ยวข้องกับการแสดงศิลปะกาหย

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

สร้างสรรค์งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ศิลปะกาหย ให้ร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น เช่นการประยุกต์ทำ ไร่ขึ้นใหม่ การเรียบเรียงดนตรีให้ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ

Reference

- Chalardpetch, P. (1999). *Sera: Southern folk play*. Songkha, Thailand: Songkha Rajabhat university.
- Hunthang, U. (1988). *Southern folk music and play*. Songkha, Thailand: Srinakharinwirot Songkha.
- Narongchai, P. (1995). *Ethnomusicology Southern folk Music* Nakhon pathom, Thailand: college of music Mahidol University.
- Soonpongsri, K. (2016). *Aesthetics, philosophy of art, and art critical theory*. Bangkok, Thailand: Chulalongkorn University Press.
- Tourism Authority of Thailand. (2014). *Chiang Mai's Yee Peng tradition*. Retrieved from <http://suvarnabhumiairport.com/th/>